

روانشناسی مدیریت در آموزش

به قلم:

مهندس ابراهیم حنیف نیا

ره توشه مدیران در اندیشه دینی

سرشناسه	:	حنیف نیا، ابراهیم / ۱۳۳۶
عنوان و نام پدید آور	:	ره توشه مدیران در اندیشه دینی
مشخصات نشر	:	ابراهیم حنیف نیا
مشخصات ظاهری	:	نوروزی، گرگان
شابک	:	۲۰۲ ص
فهرست نویسی	:	۹۷۸-۹۶۴-۱۵۱-۶۱۱-۸
موضوع	:	فیپا
رده بندی کنگره	:	مدیریت (اسلامی)، مدیران، اخلاق اسلامی
رده بندی دیویی	:	۱۳۹۱ ۸۷۹ ج/۲۳۲ BP۶۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۵۸/۳۹۷
	:	۳۹۲۹۱۸۱

مؤلف:		ابراهیم حنیف نیا
نام اثر:		ره توشه مدیران در اندیشه دینی
صفحه آرابی:		مدیقه فلیان
طراح جلد:		مهندس صادق معنوی
نوبت چاپ:		اول-۱۳۹۱
مشخصات ظاهری:		۲۰۲
قطع:		وزیری
شمارگان:		۱۰۰۰
شماره شابک:		۹۷۸-۹۶۴-۱۵۱-۶۱۱-۸
چاپ و نشر:		نوروزی - ۰۱۷۱۲۲۴۲۲۵۸
قیمت:		۷۰۰۰ تومان

Site: www.hanifnia.ir
Email: mo.boshra@yahoo.com

www.entesharate-noruzi.com entesharate.noruzi@gmail.com

گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ فرهنگ انتشارات نوروزی تلفن: ۰۱۷۱-۲۲۴۲۲۵۸

ساعاته پیام کوتاه: ۰۱۷۱۲۲۴۲۲۵۸

۷۹	بخش پنجم: صفات و شرایط رهبری
۸۰	الف: لیاقت و شایستگی
۸۲	ب: خودسازی نخستین گام در رهبری
۸۶	ج: عناصر رهبری
۸۶	۱- آگاهی و بصیرت
۸۷	الف: آگاهی دینی
۸۸	ب: آگاهی به اصول مدیریت
۸۹	ج: آگاهی به سیاست
۹۱	۲- ایمان و تقوی
۹۴	۳- شجاعت و پایداری
۹۸	الف: شجاعت در مقابل هوای نفس
۱۰۰	ب: شجاعت در برابر دشمنان
۱۰۱	ج: شجاعت در مقابل تهمت ها و ملامت ها
۱۰۳	د: شجاعت در قاطعیت و حق گوئی
۱۰۴	ه: شجاعت در اعتراف به نقص
۱۰۷	و: آنچه رهبر باید از آن بترسد؟
۱۰۹	۴- ایثار
۱۱۳	۵- مهربانی و دلسوزی
۱۱۶	۶- بی‌آلایشی و خودمانی بودن با مردم
۱۱۹	۷- سعه صدر
۱۲۴	۸- خلوت نمودن با خدا
۱۲۷	۹- نگرستن به حکومت و رهبری به عنوان امانت الهی
۱۳۳	بخش ششم: حقوق متقابل رهبر و رهرو
۱۳۴	۱- حقوق متقابل در اسلام

فهرست مطالب

انگیزه نوشتار.....	۱۰
بخش اول: انگیزه‌های رهبری و مدیریت	۱۷
۱- انجام مسئولیت‌های الهی و نیل به کمال.....	۱۸
۲- رهبری و سازندگی متقابل.....	۲۱
۳- رهبری به عنوان نعمت الهی.....	۲۳
بخش دوم: دلایل نیاز انسان به رهبری	۲۷
۱- نیاز به رهبری در بعد فردی.....	۲۸
الف: شکوفایی استعدادها.....	۲۸
ب: الگوپذیری انسان.....	۳۱
۲- نیاز به رهبری در بعد اجتماعی.....	۳۳
الف: تکامل جامعه.....	۳۳
ب: ضمانت اجرای قانون.....	۳۸
۳- نیاز به رهبری در بعد فطری.....	۴۲
بخش سوم: امامت مرتبه کمال رهبری	۴۹
۱- اهمیت امامت در اسلام.....	۵۰
۲- امامت در کتاب خدا.....	۵۱
۳- امامت در کلام رسول خدا (صلی الله علیه و آله).....	۵۴
۴- کتاب تشریع و کتاب تکوین.....	۵۹
۵- شباهت‌های دو کتاب.....	۶۱
بخش چهارم: انواع رهبری	۶۷
۱- دو نوع رهبری در قرآن.....	۶۸
۲- رهبری اجتماعی.....	۷۱
۳- رهبری معنوی.....	۷۵

انگیزه نوشتار

نوشته حاضر، حاصل دو سخنرانی در ماه مبارک رمضان سال ۱۴۰۲ هـ.ق است که توسط این بنده ناچیز، در یک مجلس دینی و روحانی تحت عنوان "مدیریت و رهبری" ایراد گردید. شور و شوق دوران شباب (در سن ۲۵ سالگی)، موجب گردید تا به فضل الهی، موقعیت و توفیقی حاصل شد و علی رغم فقر علمی و معنوی فراوان، قصد کردم بیکار ننشسته، از این طریق خدمت ناچیزی انجام داده باشم.

از این رو، محتوای آن دو سخنرانی بسط داده شد و در همان سال، به صورت کتابی به رشته تحریر درآمد. اگرچه یک موسسه انتشاراتی مسئولیت نشر آن را پذیرفت، اما به سبب مشکلاتی چون کمبود کاغذ و غیره، در همان مراحل اولیه متوقف ماند. اکنون پس از گذشت حدود ۳۱ سال، مجدداً در آن بازنگری بعمل آمد. امید است برای همه مدیران و کارگزارانی که خود را مسئول و متعهد می‌دانند، و می‌خواهند با الهام از فرهنگ قرآن و اهل بیت (علیه السلام)، در کاهش آلام اجتماعی موثر افتند و جامعه‌ای پویا و پر نشاط داشته باشند، مفید واقع شود.

ضمناً از این نوشته تا حدودی به خوبی بر می‌آید که اسلام در زمینه رهبری و مدیریت اجتماع انسان‌ها عالی‌ترین اصول و نظرات را ارائه نموده و از آنجا که "مشت نمونه خروار است"، می‌توان پی برد که در تمامی زمینه‌های فردی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و ... برنامه‌ها و دستورات دین جاودانی اسلام، مبتنی بر مرقی‌ترین اصول و مبانی علمی و عقلی می‌باشد.

امیدوارم به فضل الهی این قدم ناقابل مورد رضای درگاه احدیتش قرار گیرد. و خدای، ما را در زمره چشم به راهان و تربیت یافتگان راستین ظهور پر سرور حجتش حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بشمار آورد.

گرگان ابراهیم حنیف نیا - ۱۳۹۱/۵/۱۷

۱۳۵	۲- اهمیت حقوق متقابل جامعه و رهبر
۱۳۷	۳- حقوق متقابل رهبر و رهرو در جهان امروز
۱۳۸	۴- اعتراف به حقوق مردم در سخنان حضرت علي (عليه السلام)
۱۴۱	۵- حقوق رهبر و رهرو در احادیث
۱۴۴	۶- حقوق متقابل رهبر و رهرو در رساله حقوق امام سجاد(عليه السلام)
۱۴۵	۷- نتیجه‌گیری از این بخش
۱۴۷	بخش هفتم: هدف‌داری در رهبری
۱۴۸	۱- اهمیت هدف‌داری در کارها
۱۴۹	۲- هدف‌های رهبری جهان امروز
۱۵۰	۳- اهداف رهبری اسلامی
۱۵۴	۴- قرآن و اهداف رهبری
۱۵۵	۵- هدف نهایی رهبری در قرآن
۱۶۱	بخش هشتم: راه‌های فراگیری اصول رهبری و مدیریت
۱۶۳	۱- سیره و روش اولیاء دین
۱۷۴	۲- دستورات اسلام در مورد رهبری
۱۸۱	بخش نهم: رهبری آینده جهان
۱۸۲	۱- عجز بشر برای رهبری جهانی
۱۸۴	۲- قرآن و رهبری آینده جهان
۱۸۵	۳- ادیان و رهبری آینده جهان
۱۸۷	۴- بزرگ رهبر جهانی، امام مهدی (عليه السلام)
۱۹۱	۵- تحقق اهداف رهبری به‌دست بزرگ رهبر جهانی
۱۹۳	۶- وظیفه ما

مبانی و راهکارهای مدیریتی که در این تحقیق بدان پرداخته شده، چون برگرفته از فرامین دین مبین اسلام است، آن را در مقایسه با بسیاری از کتاب‌های نوشته شده در این باب و مکتوبات مرسوم در مراکز و محافل علمی و دانشگاهی ممتاز ساخته، که اینک به برخی از این امتیازات اشاره می‌کنیم.

۱. کاربردی و عملی بودن

نوع نوشته‌ها و درس‌های دانشگاهی و متداول پیرامون مدیریت و رهبری به گونه‌ای است که موضوع مدیریت در آنها بیشتر از جنبه علمی و نظری مورد بحث قرار گرفته، و در بعد کاربردی و عملی کمتر به آن توجه شده است. به عبارتی دیگر، دانش‌ها و نظریات مباحث مدیریت، مانند هر علم دیگری، افراد را الزاماً به عمل وادار نمی‌سازد. ممکن است فردی به همه مفاهیم مدیریت و اصول و فرمول‌های آن از نظر ذهنی و علمی آگاه و مسلط باشد، ولی در عمل مدیر موفق نباشد. مدیریت بیش از آن که بر پایه فرضیات و تئوری‌ها مبتنی باشد، به عمل مدیران وابسته است. یعنی: مدیریت بیشتر جنبه عملی دارد، نه جنبه علمی و نظری. آنچه مدیر را شایسته مدیر بودن می‌کند و او را جلو می‌برد، عمل اوست و نه علم او. اگر آموخته‌های مدیر کاربردی و اجرایی نشود، چه به صورت خودسازی شخصی و چه به صورت اجتماعی، فایده‌ای به بار نخواهد آورد.

عبارت «دو صد گفته چون نیم کردار نیست»، در این مورد به شدت مصداق دارد. اگر مدیری به همه تعابیر و تعاریف این علم مسلط باشد، ولی فقط دروغگو باشد، همین کافی است که همه آن آموخته‌ها و دانش‌های او را بی‌تأثیر سازد. یا اگر بدخلق باشد، سعه صدر نداشته باشد، بردبار نباشد و ... این‌ها همه، زحمات و توانایی‌های دیگر او را نا کارآمد می‌نماید. لذا می‌گوییم: با خواندن دانش مدیریت، کسی مدیر نمی‌شود، بلکه در عمل باید مدیر خوب بود.

مقدمه

موضوع مدیریت و رهبری، امروزه یکی از اساسی‌ترین مباحث مطرح و ضروری در سطح دنیا است. با این وجود، پرداختن به آن به گونه‌ای مطالعه شده و به عنوان رشته‌ای دانشگاهی و مطرح در مجامع علمی، حداقل در جامعه ما ایران، سابقه طولانی ندارد و کمتر از سه دهه است که به طور جدی گسترش یافته است.

زمانی که این کتاب نوشته شد (۱۳۶۲ د ش)، هیچ نوشته مستقلی در این موضوع در بازار کتاب دیده نمی‌شد. البته موضوع رهبری در لایه‌لای سخنرانی‌ها و کتاب‌ها به طور جزئی مورد بحث قرار می‌گرفت، اما بعداً این رشته در دانشگاه‌ها دایر شد، و از آن پس و با توجه به نیازی که در جامعه انقلابی ما برای مدیران و کارگزاران احساس شد، کتاب‌های مستقلی در این زمینه و با محوریت مدیریت پدید آمد.

با وجود این که چندین سال از تألیف این کتاب گذشته، و در این مدت دانش مدیریت در مراکز علمی ایران توسعه فراوانی یافته و به عنوان یک رشته اصلی با گرایش‌های گوناگون، در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود و با توجه به نظریات و دیدگاه‌های بسیاری که در این رابطه از طرف نظریه‌پردازان علم مدیریت مطرح شده، اما مطالبی که در باره مدیریت و رهبری در این نوشته به قلم آمده همچنان نو، کاربردی و راه‌گشا می‌باشد. یکی از علل اصلی این نکته آن است که مطالب این نوشته، مبتنی بر دانش‌های دینی می‌باشد و از آموزه‌های قرآن و معلمان راستین و معصوم (علیهم السلام) آن سرچشمه گرفته است.